

Міністерство освіти і науки України
Управління освіти і науки
Рівненської обласної державної адміністрації
Рівненський професійний ліцей

***Методи навчання,
які ми обираємо***

Методи навчання, які ми обираємо

Сучасна педагогіка пропонує вчителю великий вибір методів, за допомогою яких він може ефективно розв'язувати найскладніші завдання. Для кожної групи завдань існують методи, які дають змогу одержати найвищі результати. Ефективність застосування методу залежить від того, чи, по-перше, відповідає він завданням, які можуть успішно розв'язуватися за його допомогою, знаходяться в межах його впливу, і, по-друге, — від майстерності педагога.

Зосередимо увагу на першій складовій успіху — правильному виборі методів. Щоб зробити ефективний вибір, треба добре знати функції методів, їх можливості, діапазон дії. Основою шкільної практики були й залишаються класичні методи навчання, на підставі яких розробляються нові модифікації, адаптовані до завдань сучасної школи. Спочатку розглянемо методи, які використовуються для розв'язування головних навчально-розвивальних завдань. Отже:

- для формування теоретичних знань, практичних і теоретичних умінь, навичок узагальнювати, систематизувати й застосовувати знання, навичок самоосвіти використовуються такі методи: шкільна лекція, пояснення, бесіда, демонстрація, робота з підручником, самостійна робота, практична робота, вправи;
- для розвитку мислення, пізнавального інтересу до предмета, активності, пам'яті, волі, мовлення — бесіда, ілюстрація, метод проектів, дослідницький метод, пізнавальна гра;
- для вияву ініціативи, організації колективної співпраці, застосування набутих знань — навчальна дискусія, пізнавальна гра, програмоване навчання, інтерактивні методи.

Обираючи методи, треба насамперед з'ясувати головну мету й конкретизувати завдання, які

вирішуватимуться на уроці. Після цього уточнюється перше коло методів, за допомогою яких будуть розв'язуватися поставлені завдання. Передусім потрібно обирати ті з них, що дають змогу одночасно розв'язувати якомога більшу кількість навчально-виховних завдань. Такими ефективними методами є самостійні й практичні роботи, навчальні дискусії, пізнавальні ігри, проектний метод.

Проектний метод має багато переваг порівняно з традиційними, оскільки, працюючи над проектами, учні діють не шаблонно, а знаходять власний шлях розв'язування завдання, учаться користуватися різними джерелами інформації, аналізувати отриману інформацію, відбирати найкорисніше, що допоможе вирішити проблему. Підготовка до захисту готового продукту вимагає відпрацювання вміння представити отримані результати в такій формі, щоб вони були зрозумілі й цікаві слухачам. Таким чином, проектний метод допомагає вирішити багато педагогічних завдань: створення позитивної мотивації у процесі навчання; формування навичок розумової праці, інтелектуальних умінь у процесі пошуку джерел інформації з обраної теми; формулювання висновків; вироблення прийомів колективної праці; оволодіння письмовим і усним мовленням.

Метод проектів — це сукупність навчально-пізнавальних прийомів, які дають змогу вирішити ту чи іншу проблему в результаті самостійних дій учнів з обов'язковою презентацією результатів. Сам проект — це своєрідна тріада: задум—реалізація — продукт.

Мета й завдання проектної технології:

- організувати самостійну дослідницьку діяльність протягом навчального часу, що відводиться на вивчення предмета;
- використовувати різні методи й форми самостійної пізнавальної, практичної й художньо-творчої роботи;
- сприяти інтелектуальній активності учнів;

- установлювати ділові контакти між учителями й учнями.

Етапи роботи над проектом:

- пошуковий — визначення теми проекту, пошук і аналіз проблеми, постановка мети проекту;
- аналітичний — аналіз наявної інформації, пошук інформаційних джерел, збір і вивчення інформації, покрокове планування роботи;
- практичний — виконання запланованих технологічних операцій;
- презентаційний — підготовка й проведення презентації;
- контрольний — аналіз результату виконання проекту й оцінка його якості.

Слід особливо зазначити, що під час використання методу проектів, крім оцінки продуктів проектної діяльності, треба відслідковувати такий результат, як психолого-педагогічний ефект: формування особистісних якостей, рефлексії, самооцінки, уміння робити усвідомлений вибір і осмислювати його наслідки.

Проектний метод може бути ефективним лише в контексті загальної концепції навчання і виховання. Його використання сприяє відходу від авторитарних методів навчання й передбачає продумане та концептуально обґрунтоване поєднання різноманітних методів, форм і засобів навчання.

*За матеріалами «Директор школи» № 35, 2010 рік.
Л.Кисільова «Методи, які ми обираємо»*